

GEHEIM.

In den avond van den 30 April 1938 werd in de zaal van het hotel Duit te Nieuwe-Pekela, vanwege de communisten een openbare feestelijke vergadering gehouden, geleid door J. Hipperus, Raadslid der gemeente Nieuwe-Pekela, en bezocht door ongeveer 250 personen. Het woord werd gevoerd door het 2e Kamerlid D. Wijnkoop.

Deze spreker richtte zich tegen het fascisme. Hij gaf o.m. een beschouwing hoe het fascisme in Duitschland en in Italië heerschte en verklaarde, dat de oorlog in Spanje door de buitenlandische fascistten en niet door inwoners van Spanje werd gevoerd. Als bewijs hiervan zouden zich zoo hij verklaarde, vanaf 1934 tot 1936 onbetrouwbare elementen in het Spaansche leger hebben bevonden, waartegen niet met de vereischte gestrengheid was opgetreden en die alzoo in staat waren gesteld om als verraders voor het fascisme te fungeeren, tengevolge waarvan nu reeds twee jaren oorlog werd gevoerd. Ook in de Sovjet-Unie, zoo zeide hij, bevinden zich verraders, doch deze worden terstond zeer streng gestraft, wat ook in Spanje had moeten gebeuren, doch thans is het te laat.

Vervolgens gaf hij een beschouwing over het fascisme in Duitschland en verklaarde, dat ook in het Oostenrijksche leger en in het land elementen waren geweest, die het land hadden verraden, waardoor het mogelijk was geweest, dat dit land door de Hitlerregering was genomen. Hitler, zoo zeide hij, was echter teleurgesteld, want hij had verwacht dat ook Tsjecho-Slowakije zonder meer in bezit kon worden genomen, hetgeen echter niet was geschied, doordat de Sovjet en ook Frankrijk hiertegen opkwamen.

Ook in Nederland bestaat het fascistten-gevaar, en staan personen klaar om ons te verraden. Thans wordt er door de Regeering nauwlettend toegezien op de betrouwbaarheid van het Nederlandsche leger en ik kan U wel zeggen, dat dit voor het grootste deel wel als betrouwbaar bekend staat, doch bevinden zich hierin nog wel officieren, die ik bij naam en toenaam zou kunnen noemen, die fascistten zijn en hiervan moet Colijn ook het leger gaan zuiveren en dan kan hij er op rekenen dat, alhoewel wij ons beginsel niet prijs geven, wij, wanneer het gaat om ons te verdedigen tegen het

AAN:

Z. E. den Minister van Staat, tevens
 " " " Minister van Algemeene Zaken.
 " " " " van Binnenlandsche Zaken.
 " " " " van Justitie.

fascisme

fascisme, wij in de voorste rijen zullen gaan strijden.

Ook het gebeurde in Oss noemde hij een fascistisch gevaar. Hij zeide, dat volgens zijn meening eenige marechaussee's ter plaatse door fascistten zouden zijn aangezet om tegen bepaalde personen op te treden. Verlangend zag hij naar een terzake in de Kamer in te stellen onderzoek uit, terwijl hij hoopte dat dit onderzoek grondig zou worden ingesteld. Ook zeide hij nog, dat de Minister in dezen wel goed was opgetreden, doch wanneer er feiten waren gepleegd en deze reeds waren verjaard of er feiten waren gepleegd waartegen het Wetboek van Strafrecht geen straf bedreigde, dan kon hiertegen, ook zelfs door den Minister niets worden gedaan.

Hij wakte tenslotte de aanwezigen op, om zich aaneen te sluiten en met andere partijen een eenheid te vormen tegen het dreigende fascisme.

J.Nipperus, voornoemd, daarna het woord nemende bedankte den spreker en deelde vervolgens mede, dat de geschorsten in de werkverschaffing die hadden geweigerd om naar Duitschland te gaan, thans weer 70% steun ontvingen, hetgeen hij als een succes beschouwde. Ook hij wakte de arbeider tot eenheid op en las vervolgens een schrijven voor, hetgeen hij met goedvinden der vergadering zou zenden naar de te houden meeting der S.D.A.P. te Winschoten.

Nadat hij de aanwezigen nog had opgewekt tot deelname aan deze meeting, werd overgegaan tot het meer feestelijke gedeelte, waarbij nog een onschuldig tooneelstukje getiteld: "De groote en de kleine boeman" werd opgevoerd, waaruit een gedeelte, dat zich tegen den Godsdienst richtte, en op last van den Burgemeester niet mocht worden opgevoerd, werd weggelaten.
